

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:**BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR****KEMAL KILIÇDAROĞLU VE CUMHURİYET HALK PARTİSİ BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2014/12482
Karar Tarihi : 8/5/2019

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Burhan ÜSTÜN
Hicabi DURSUN
Kadir ÖZKAYA
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör Yrd. : Derya ATAKUL
Başvurucular : 1. Kemal KILIÇDAROĞLU
2. Cumhuriyet Halk Partisi
Vekili : Av. Kazım DAĞDEVİREN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ulusal ölçekte yayın yapan bir gazetede yayımlanan haberler nedeniyle şeref ve itibar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 24/7/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir.

7. Başvurucular, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuşlardır.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu Kemal Kılıçdaroğlu -olayların geçtiği tarihte ve hâlen- Cumhuriyet Halk Partisinin (CHP) genel başkanıdır. Başvurucu CHP ise Türkiye Cumhuriyeti'nin en eski partisi olup 1/11/1923 tarihinden 22/12/1950 tarihine kadar tek başına iktidarda bulunmuştur. Sonrasında koalisyon hükümetlerinde de dönem dönem yer alan başvuru, 2000'li yılların başından itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisinde (TBMM) en fazla sandalyeye sahip ikinci parti konumunda bulunmaktadır. Parti Tüzüğü'nde CHP çağdaş, demokratik sol bir siyasi parti olarak tanımlanmaktadır.

10. Ulusal ölçekte yayın yapan Yeni Akit gazetesinin (gazete) 27/11/2011 tarihli nüshasının 1. sayfasında "*CHP Cami Düşmanı*" başlıklı bir haber, 9. sayfasında ise "*Demedim mi Ben Size, Kılıçdaroğlu Bir 'Proje'dir*" başlıklı bir köşe yazısı yayımlanmıştır.

11. "*CHP Cami Düşmanı*" başlıklı habere ilişkin arka plan bilgisi şöyledir:

i. TBMM Genel Kurulunun 25/11/2011 tarihli 24. Birleşiminde, Malatya'da bulunan bir caminin yıkılmasıyla ilgili iktidar partisi ile ana muhalefet partisi arasında polemik yaşanmıştır. İktidar Partisi Grup Başkan Vekili tarafından, bu caminin üzerinde bulunduğu arsanın imar tadilatı kapsamında yeniden yapılandırıldığı ve satıldığı bilgisi verilmiş; yıkılan camiye oldukça yakın bir yere daha büyük bir cami yapılacağı belirtilmiştir.

ii. CHP Yalova Milletvekili M.İ. Genel Kurulda anılan konuya ilişkin yaptığı konuşmada tek parti döneminde CHP'nin camilere olan hassas yaklaşımını anlatmış; iktidar partisini camileri rant için kullanmakla suçlamıştır. M.İ. iktidarı Hollandalı bir firmayla anlaşarak rant için cami yıkmakla itham etmiş; Adalet ve Kalkınma Partisine (AK Parti) yakın bir kişinin de CHP'nin cami yıkmadığını ama AK Partinin cami yıktığını kabul ettiğini ileri sürmüştür. Bu söylemler üzerine iktidar ve ana muhalefet partilerine mensup milletvekilleri arasında tartışmalar yaşanmış, iktidar partisi milletvekilleri de CHP'nin tek parti döneminde camileri ahır olarak kullandığını iddia etmişlerdir.

iii. Akabinde dönemin Başbakan Yardımcısı da yaptığı konuşmada Cumhuriyet tarihinde pek çok caminin yıkıldığına şahit olduklarını, CHP iktidarı döneminde 900 kadar caminin yıkıldığını bildiğini ifade etmiştir. Bunun üzerine gruplar arasındaki tartışma tekrar alevlenmiştir. Başbakan Yardımcısı Türkiye'nin çeşitli illerinde CHP iktidarı döneminde kapatılan, CHP binasına dönüştürülen camilerle ilgili somut örnekler vererek konuşmasına devam etmiştir. Başbakan Yardımcısı 1935 yılında TBMM Genel Kurulunda camilerin nasıl kapatılacağına usulünü gösteren bir kanun çıkarıldığını, bu kanunun *camî kıymı* diye kitaplara konu olduğunu belirtmiştir.

iv. İktidar partisinin ibadet yerlerine yönelik tasarrufları üzerine iki parti arasında ortaya çıkan tartışma büyümüş, Cumhuriyet'in ilk kurulduğu yıllarda tek parti olarak iktidarı elinde bulunduran CHP'nin o dönemde ibadet yerlerine yönelik tutumuna kadar gelmiştir. Anılan konu basın ve yayın organlarında da geniş yer bulmuş, her iki partinin görüşünü de destekler nitelikte haberler yapılmıştır.

12. Başvuru konusu gazete haberi ise şöyledir:

"AK Parti ve CHP arasında; [M.İ.]'nin yol açtığı 'cami tartışması' devam ederken; tek partili dönemde binlerce cami yıkan, yıkmadığı camileri de 'parti binası, meyhane, ahır ve tuvalet' olarak kullanan CHP'nin şu anda bile CHP'li belediyeler vasıtasıyla 'cami düşmanlığı'nı sürdürdüğü ortaya çıktı.

CAMİYİ KİLİSEYE ÇEVİRDİ

Aydın'ın CHP'li Belediye Başkanı Ö. Ç., Diyanet Vakfı'nın yaptıracığı külliye ve cami inşaatına verilen ruhsatı iptal etti.. İzmir'in Çeşme ilçesine bağlı Alaçatı Belediyesi, tarihi Pazaryeri Camii'ni kiliseye çevirdi... CHP'li İzmir Büyükşehir Belediyesi, Aliaga Belediyesi'nin Yenimahalle semtinde yaklaşık 5 bin kişilik cami yapılması için imar planında yaptığı değişiklik kararını reddetti... Eskişehir'in CHP'li Tepebaşı Belediyesi'nin açtığı resim sergisinde camiye ve tesettürlü kadınlara hakaret edildi... Kadıköy Belediye Başkanı cami yapımına izin vermedi.

TİCARİ ALANA DÖNÜŞTÜRDÜ

CHP'li Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı M. A., Yenidoğan Mahallesi'ndeki Otogar Camii yapılması için ayrılan araziye, plan değişikliği yaparak 'ticari alan'a dönüştürdü.. CHP'li Çankaya Belediye Başkanı M. E. ise Yıldız Evler Mahallesi'nde bulunan ve yeniden inşasına başlanan 29 yıllık Köşk Camii'nin inşaatını mühürledi."

13. "Demedim mi Ben Size, Kılıçdaroğlu Bir 'Proje'dir" başlıklı habere ilişkin arka plan bilgisi şöyledir:

Tanınmış bir siyasetçi ve ana muhalefet partisinin genel başkanı olan D.B., kendisi ile ilgili olduğu iddia edilen birtakım görüntülerin ortaya çıkmasının ardından 10/5/2010 tarihinde ana muhalefet partisi genel başkanlığı görevinden istifa etmiştir. Ardından 22/5/2010 tarihinde yapılan CHP'nin 33. Olağan Kurultayında başvuru, genel başkan seçilmiştir. Kamunun yoğun ilgi gösterdiği olaylar zinciri ulusal basında ve kamuoyunda uzun süre tartışılmış; partinin yeni liderinin kimliği, geçmişi, genel başkan seçilme süreci ve benzeri konular uzun bir süre medyadaki tartışma programlarının, köşe yazıları ve haberlerin gündemini oluşturmuştur.

14. 12/6/2011 tarihli TBMM Genel Seçiminden sonraki dönemde yayımlanan başvuru konusu köşe yazısının ilgili kısımları şöyledir:

"Yazarlık, elbette 'yan gelip yatma yeri' değildir... 'Yazı' yazacaksın; kafa patlatacak, neyi nasıl yazacağımı hesaplayacak, gerekli 'araştırma'ları yapacak, sonra da oturup, 'düşünce'lerini kâğıda dökceksin!..

Ama ben, bugün, biraz 'tembellik' yapıp, 'yan gelip yatmak' istiyorum... Çünkü, bugüne kadar dile getirdiğim 'iddia'nın bir 'gerçek' olduğu çıktı ortaya.

Ne diyordum ben;

'Kaset artığı Kemal Kılıçdaroğlu, bir projedir!.. Bir rol verildi, onu oynuyor!'

Hele hatırlayın; daha '3 gün önce' yine 24 Kasım'da aynen şunları yazmıştım:

Hadi, diyelim ki 'kaset ürünü' Bay Kılıçdaroğlu, bir 'proje'ydi... İyice tıkanan ve böyle giderse iktidara gelmesi mümkün olmayan CHP'yi 'oksijen çadırı'ndan kurtarmak için bir

'umut'tu!.. Öyle ya; hem 'Kürt'tü, hem 'Alevi'ydi ve hem de 'bürokrat'tu!.. Dolayısıyla, 'komadaki CHP'yi' belki kımıldatabilirdi... Ne var ki; bu 'proje' tutmadı ve Kılıçdaroğlu'ndan bir 'cacık' olmayacağı anlaşıldı!..

Peki ama, bunun tek sorumlusu Kemal Kılıçdaroğlu mu?.. Kılıçdaroğlu'nu CHP Genel Başkanlığı'na getiren 'toplum mühendisleri', hiç düşünmediler mi; Kılıçdaroğlu, bir 'Alevi'dir ve 'Kürt'tür ama, CHP'nin tarihinde Dersim gibi bir 'facia', Dersim gibi bir 'katliam' vardır!..

Şöyle düşünülmüş olabilir:

CHP'nin başına, eğer bir 'Dersim mağduru' getirilirse, bütün 'Alevi'ler, bütün 'Kürt'ler CHP'ye oy verir!..

Tamam da, yetmez ki!..

Nitekim, yetmediği görüldü!..

'Kemalist bir iktidar' düşleyenler, işte yine yüzde 25 'lerde kaldılar!..

ABD-İSVEÇ YAPIMI OPERASYON!

Evet, 3 gün önce de yazdığım gibi; daha ilk günden bu yana, Kılıçdaroğlu'nun bir 'proje' olduğunu söyledim hep!..

Kesinlikle bir 'proje'ydi ama, acaba 'kimin projesi'ydi?.. İşte onu ben de merak ediyordum... 'Yerli bir proje' olmadığını tahmin ediyordum ama, 'hangi yabancının projesi' olduğunu bir türlü çıkaramıyordum.

Şu 'tevafuk'a bakın ki;

Benim, Kılıçdaroğlu'nun bir 'proje' olduğunu yazdığım 24 Kasım günü, Takvim'den E. P. de, bu projenin 'kimler' tarafından hazırlandığını açıklamış!..

Ancak bu kadar olur!..

Eline bir 'rapor' geçmiş E. P. 'nin... 'Bu rapor' diyor; 'Amerikan Derin Devleti'nin kontrolünde olduğu iddia edilen John Hopkins Üniversitesi'ne bağlı 'Amerikan-İsveç merkezli Silkroad Enstitüsü' tarafından hazırlanmış!..

E. P. 'nin yazdığına göre;

75 sayfalık raporun altında Svante E. Cornell ve Halil Magnus Karaveli imzaları var.

Türk okurları, Halil Magnus Karaveli'yi, Cumhuriyet Gazetesi'nin 2. sayfasında yayınlanan yazılarından hatırlayabilirler. Karaveli, aynı zamanda İsveç'te bir gazetenin de başyazarı. Enstitü'nün İsveç'teki Türkiye çalışmalarını o yönetiyor.

Svante E. Cornell ismine ise; İsrail'de yayınlanan sağ eğilimli The Jerusalem Post Gazetesi'nde sıkça rastlamak mümkün... Cornell, bu gazetede makaleler yazıyor.

İlginçtir; zaman zaman The Jerusalem Post'ta Halil Magnus Karaveli'nin de yazıları yayınlanıyor.

Cornell ve Karaveli ikilisinin ortak özellikleri, İsrail'e yakın ilişkileri!..

D. GİDECEK, KEMAL GELECEK!

İşte bu iki adam; hazırladıkları 'Türkiye Raporu'nu, '2008 yılının Ekim ayı'nda yayınlamışlar!..

'Raporun 72. sayfası'nda ne demişler, biliyor musunuz?... Buyrun, okuyalım:

'CHP'den istifa etmeye ikna edilecek D. B. ile, yolsuzluklar konusunda kamuoyunun dikkatini çeken Kemal Kılıçdaroğlu yer değiştirecek. CHP, yeniden Avrupa tarzı bir sosyal demokrat parti olarak ortaya çıkacak.'

Lütfen dikkat!..

Bu raporun yayınlandığı 'Ekim 2008'de', Bay Kılıçdaroğlu, henüz çiçeği burnunda bir 'CHP Genel Başkanvekili'dir!..

Yani, uzun bir 'CHP geçmişi' yok!..

'CHP teşkilatı'nda da bir etkisi yok... Teşkilâtı tanımıyor ki, etkisi olsun!..

D. B. ise;

'Değiştirilemez!.. Değiştirilmesi teklifdahi edilemez' bir 'genel başkan'dır!..

Kendinden son derece 'emin'dir!..

'Tartışmasız bir lider'dir!..

Kendisine o kadar güvenmektedir ki; 'örgütler üzerinde son derece hakim' bir ismi, evet CHP Genel Sekreteri Ö. S. 'yi huzuruna çağırıp, şöyle diyebilmiştir;

'Yaşlandın artık Ö.!.. En iyisi mi bu işleri bırak da, biraz dinlen!'

Sizin anlayacağınız;

D. B., o dönem; Ö. S. 'ye bile 'güt' diyecek kadar güçlüdür!..

Gerisini E. P. 'den dinleyelim:

O günlerde 'B. istifa edecek ve yerine Kılıçdaroğlu gelecek' şeklindeki bir düşüncenin akla gelmesi bile mümkün değil.

Biri çıkıp böyle bir tez ortaya atsa, o günün şartlarında siyaseti bilen herkes tarafından verilecek cevap belli:

'Hadi oradan!.. Kılıçdaroğlu da kim ki B. 'yi devirip yerine oturacak!'

Silkroad Enstitüsü ise, Türkiye ile ilgili senaryosunda, 'B. istifaya ikna edilecek, yerine Kılıçdaroğlu gelecek' diyor...

Bu öngörü de aynen gerçekleşiyor!

Birileri, CHP Genel Başkanı D. B. 'nin uygunsuz kasetlerini internet sitelerine servis ediyor. Yaşanan çalkantının ardından B. istifaya 'ikna'(!) ediliyor!

Ardından da 'olmaz' denilen oluyor.

Kemal Kılıçdaroğlu, CHP'nin başına geçiyor.

Son derece ilginç değil mi?

ABD'nin 2008 Yılı'ndaki Kemal Kılıçdaroğlu ile ilgili öngörüsü, 2010 Yılı'nda aynıyla vaki oluyor!

Şimdi soruyorum:

'Bu kadar ilginç bir öngörü ve bu denli büyük bir tesadüf olur mu?'

'YENİ CHP' DE ONLARIN İCADI!

Devam edelim.

Tesadüfler bu kadarla sınırlı değil.

Silkroad Enstitüsü'nün 2008 Yılı'nda hazırladığı raporda, 2010 Yılı'nda gerçekleşen ve bugün CHP'de ciddi tartışmalara yol açan bir başka kehanet daha var...

Raporda, 'Yeni CHP'den' söz ediliyor!

Enstitü, Kılıçdaroğlu'nun 'Yeni CHP' dediği, CHP içindeki pek çok milletvekillinin ise, 'CHP, CHP olmaktan uzaklaştırılıyor' ifadeleriyle özetlediği, partinin bugünkü yapısını da o günden görmüş!

Aynen şöyle deniliyor: 'CHP, yeniden Avrupa tarzı ve merkezli bir sosyal demokrat parti olarak ortaya çıkacak.'

Rapor ortada. 2008'de CHP ile ilgili olarak yapılan öngörüler son derece net!

Amerikan-İsveç Merkezli Silkroad Enstitüsü; 'B. gidecek, Kılıçdaroğlu gelecek' diyor; Kılıçdaroğlu geliyor.

'Partinin yeniden düzenleneceğini' bildiriyor; 'Yeni CHP' ortaya çıkıyor.

Bütün bu yaşananlar tesadüf olabilir mi?

Buyurun, cevabı siz verin!

Bütün bunlardan sonra, sizler ne düşünürsünüz bilmem ama, ben; Kılıçdaroğlu'nun bir 'proje' olduğu yönündeki iddiamın 'belgelerle ispat' edilmesinden dolayı son derece mutluym.

Durumun bu şekilde açıklığa kavuşmuş olmasından dolayı, herhalde D. B. da mutlu olmuştur!..

Evet, 'buruk bir mutluluk' yaşayacaktır ama, 'kaset olayı'na en azından, bundan sonra 'Hükümet Komplosu' demekten vazgeçecektir!..

CHP'Yİ DİZAYNDA İŞBİRLİĞİ!

Hatırlarsınız, 'zina kaseti'nin ortaya çıkmasından sonra, 'genel başkanlıktan istifa ettiğini' açıkladığı basın toplantısında, D.B. şöyle demişti:

'Bu komplonun hedefi sadece ben değilim, aynı zamanda CHP'dir!..

CHP de bu kirli tezgâhlar karşısında yolunu açmak zorundadır.

Benim istifa kararım, hem Türkiye siyasetini, hem CHP'yi yeniden tanzim etmek isteyenlere bir imkân tanıyacak, hem de CHP'ye bu komplo ile hesaplaşma fırsatı verecektir.'

Evet, 'CHP'yi dizayn ve yeniden tanzim etmek' istiyorlardı... Ama bu dizaynı yapanlar, B. 'nin zannettiği gibi 'Hükümet ve AK Parti değil'di!..

Yeni yeni ortaya çıkıyor ki;

Bu dizayn, 'Amerikan-İsveç yapımı bir operasyon'dur!.. Hatta, 'İsrail patentli bir operasyon' da diyebiliriz!..

Demek oluyor ki;

Kılıçdaroğlu'nu CHP'nin başına getirmek isteyen 'irade'nin; önce B.'yi 'kasetle ikna' etmesi gerekiyordu!..

İkna ettiler ve Kılıçdaroğlu'nu getirip, 'Yeni CHP'yi piyasaya sürdüler!..

CHP'DE KİMLİK KARGAŞASI!

Ne var ki;

'Keklik gibi sekerek yürümek' isterken, 'kendi yürüyüşü'nü de unutan 'Saksağan' gibi; 'yeni' olmak isteyen CHP de; ne 'sosyal demokrat' olabildi, ne 'ortanın solu'nda kalabildi, ne de 'Atatürkçü, Kemalist' çizgisini sürdürebildi!..

İşte 'anket'ler ortada!..

CHP 'li seçmene; 'nasıl bir parti arzuladığı' sorulduğunda, şu cevaplar alınmış;

'Yüzde 44, Atatürkçü-Kemalist,

Yüzde 24, Sosyal Demokrat,

Yüzde 18, milliyetçi-ulusalcı!'

Görüyorsunuz işte;

CHP'nin tabanı öncelikle Atatürkçü-Kemalist bir parti görmek istiyor. Dolayısıyla CHP'nin işi kolay değil. Kemalist kimliğinden vazgeçemediği için sosyal demokrat bir parti olamıyor. Milliyetçi-ulusalcı kimlik de özgürlükçü bir siyaset izlemesine engel oluyor.

Bu durumda, Kılıçdaroğlu ne yapsın?..

CHP'yi 'iktidar alternatifi' bir parti yapmak isteyenler, herhalde bu partinin bir 'kimlik bunalımı' yaşadığını bilmiyordu!..

Zaten, bu 'kimlik bunalımı' yüzündendir ki, Kılıçdaroğlu da; 'Dersim ve CHP arasında sıkışmış' ve bir türlü 'çıkış yolu' bulamamaktadır!..

Bu durumda; 'Onu CHP'nin başına getiren irade', bu defa da 'gitmesini' isterse, hiç şaşırmanın!..

Kim bilir, belki de;

'Senaryo'lar yazılmaya başlanmıştır!..

2008'lerde olduğu gibi!.."

15. Başvurucular, bahsi geçen haber ve köşe yazısı ile kişilik haklarına saldırıda bulunulduğu iddiasıyla manevi tazminat davası açmışlardır. Ankara 19. Asliye Hukuk Mahkemesi 19/2/2013 tarihinde davanın reddine karar vermiştir. Mahkeme kararının gerekçesinde başvuruçuların anılan haber ve köşe yazısı ile ilgili olarak Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulundukları ve Başsavcılıkça 14/3/2012 tarihinde kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiği belirtilerek Başsavcılık tarafından verilen kararın gerekçesine yer verilmiştir. Gerekçe şöyledir:

"Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etme, hakaret suçlarından dolayı davalılar hakkında Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığının 14/03/2012 tarih ve Soruşturma No:2012/13377 Karar No:2012/9556 sayılı kararı ile; '... Yazı bir bütün olarak değer yargıları içermekte olup eleştiri amacı taşımaktadır. Yapılan bu açıklamalar gözönüne alındığında A.İ.H.M.'nin yukarıda açıklanan içtihatları doğrultusunda değerlendirme neticesi söz konusu yazıların eleştiri ve yorum içerikli değer yargıları taşıyan yazılar olduğunu, bu nedenle de basın özgürlüğü çerçevesinde bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama hakları içerisinde kaldığı anlaşıldığından; şüpheliler hakkında yüklenen suçlardan kamu adına kovuşturmaya yer olmadığına...' karar verilmiştir.

Davacıların itirazı üzerine İstanbul 21.Ağır Ceza Mahkemesinin 04/07/2012 tarih ve Esas No:2012/666 değişik sayılı kararı ile; 'vaki itirazın süre yönünden reddine' karar verilmiştir.

Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığının kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin emsal kararları, hukuk dava dosyası birlikte değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeye göre; davaya konu haber, haber verme, eleştirme ve kamu oyunun bilgilendirme hakkına binayen hazırlanmıştır.

Eleştiri amacına yöneliktir. Basın özgürlüğü çerçevesinde bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama hakları içerisinde kaldığı anlaşılmıştır.

T.M.K'nun 24. ve B.K'nun 49.maddesinde öngörülen şartlar davacılar yararına gerçekleşmemiştir. Davacıların istemi mahkememizce yerinde görülmemiştir. "

16. Karar Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 15/5/2014 tarihli ilamı ile onanmıştır.

17. Onama ilamı başvuruçulara 27/6/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir. Başvurucular 24/7/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

18. 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 49. maddesi şöyledir:

"Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür."

B. Uluslararası Hukuk

1. İfade Özgürlüğünün Demokratik Toplumdaki Önemi

19. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 10. maddesi şöyledir:

1. Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir.

2. Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir."

20. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre ifade özgürlüğü, demokratik toplumun temelini oluşturan ana unsurlardan biridir. AİHM, ifade özgürlüğüne ilişkin kararlarında ifade özgürlüğünün toplumun ilerlemesi ve bireyin gelişmesi için gerekli temel şartlardan birini teşkil ettiğini yinelemektedir. AİHM'e göre 10. maddenin ikinci paragrafı saklı tutulmak üzere ifade özgürlüğü sadece toplum tarafından kabul gören, zararsız veya ilgisiz kabul edilen bilgi ve fikirler için değil incitici, şoke edici ya da endişelendirici bilgi ve düşünceler için de geçerlidir. İfade özgürlüğü; yokluğu hâlinde *demokratik bir toplumdan* söz edemeyeceğimiz çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin bir gereğidir. AİHM, 10. maddede güvence altına alınan bu hakkın bazı istisnalara tabi olduğunu ancak bu istisnaların dar yorumlanması ve bu hakkın sınırlandırılmasının ikna edici olması gerektiğini vurgulamıştır (*Handyside/Birleşik Krallık* [GK], B. No: 5493/72, 7/12/1976, § 49; *Von Hannover/Almanya* (No. 2) [BD], B. No: 40660/08, 60641/08, 7/2/2012, § 101).

2. Tarihsel Olgular ve Olguların Yorumlanması

21. AİHM, *Chauvy ve diğerleri/Fransa* (B. No: 64915/01, 29/6/2004, § 69, kararında -Yahudi soykırımı gibi tarihî gerçekliğin açıkça ortaya konduğu kategori dışında yer alan durumlarda- tarihî hakikat arayışının ifade özgürlüğünün ayrılmaz bir parçası olduğunu belirtmiştir. AİHM, geçmişte yaşanmış olaylar ve bu olayların yorumlanmasına ilişkin tarihçiler arasında süregelen tartışmaların bir parçası olan temel tarihsel sorunları tahkim etmenin Mahkemenin görevi olmadığını ifade etmiştir.

3. İfade Özgürlüğü ve İtibarın Korunmasını İsteme Hakkı Arasındaki İlişki

22. AİHM, kamuya mal olmuş kişilerin şöhret ve itibarı ile ifade özgürlüğünün çatışması hâlinde 10. maddenin (2) numaralı fıkrasında yer alan "*başkalarının... haklarının korunması*" ifadesine müracaat etmektedir. AİHM Büyük Dairesi 7/2/2012 tarihinde verdiği

iki kararda -*Von Hannover/Almanya* (No. 2) ve *Axel Springer AG/Almanya* [BD], (39954/08, 7/2/2012)- ifade hürriyeti ve özel hayata saygı hakkının dengelenmesinde kullanılan ilkeleri sistematik olarak açıklamış ve uygulamıştır. Bunlar ifade özgürlüğüne konu açıklamanın kamu yararına ilişkin bir tartışmaya sağladığı katkı (*Von Hannover/Almanya* (No. 2), § 109; *Von Hannover/Almanya*, B. No: 59320/00, 24/6/2004, §§ 63-66), ilgili kişinin tanınırlığı, toplumdaki rolü ve işlevi ile yazıya konu olan faaliyetin niteliği, haber veya makalenin konusu (*Von Hannover/Almanya* (No. 2), § 110; kamu tarafından tanınan kişiler için korumanın daha esnek olacağına ilişkin bir karar için bkz. *Minelli/İsviçre* (k.k.), B. No: 14991/02, 14/6/2005), ilgili kişinin daha önceki davranışları (*Von Hannover/Almanya* (No. 2), § 111), yayının içeriği, şekli ve etkileri (*Von Hannover/Almanya* (No. 2), § 112), bilgilerin elde edilme koşulları ve gerçekliği (*Axel Springer AG/Almanya*, § 93; *Von Hannover/Almanya* (No. 2), § 113) ve uygulanan yaptırımın niteliğidir (*Axel Springer AG/Almanya*, § 95).

4. Siyasetçilerin İtibar Haklarının Korunması

23. AİHM, ifade özgürlüğü ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin çatışması hâlinde şöhret ve itibarı söz konusu olan kişi bir siyasetçi ise ilke olarak ifade özgürlüğü lehine bir değerlendirme yapmaktadır. AİHM, *Lingens/Avusturya* [GK], B. No: 9815/82, 8/7/1986, § 42) kararında politikacıların kendilerine yöneltilen ağır eleştirilere tahammül etmek durumunda olduğunu vurgulamıştır:

"...Basın özgürlüğü, halka siyasal liderlerinin düşünce ve davranışlarını tanıma ve onlar hakkında fikir oluşturma imkanı verir. Daha genel olarak siyasal tartışma özgürlüğü Sözleşme'ye hakim olan demokratik toplum anlayışının tam da merkezinde yer alır.

Bir siyasetçiyle ilgili eleştirilerin kabul edilebilir sınırları, özel bir şahısla ilgili eleştiri sınırına göre daha geniştir. Bir siyasetçi, özel şahıstan farklı olarak, her sözünü ve eylemini bilerek ve kaçınılmaz bir biçimde, gazetecilerin ve halkın yakın denetimine açar. Siyasetçi kendisine yönelik eleştirilere karşı daha geniş bir hoşgörü göstermek zorundadır..."

5. Maddi Olgular ile Değer Yargısı Arasındaki Fark

24. AİHM'e göre maddi olgular ile değer yargısı arasında dikkatli bir ayrıma gidilmelidir. Maddi olgular ispatlanabilirse de değer yargılarının doğruluğunu ispatlamanın mümkün olmadığı hatırdta tutulmalıdır (*Lingens/Avusturya*, § 46). AİHM, değer yargılarının doğruluğunu ispat etmenin yerine getirilmesi imkânsız bir talep olduğunu ve böyle bir yükümlülüğün kendiliğinden Sözleşme'nin 10. maddesinde korunan hakkın temel bir bileşeni olan görüş sahibi olma özgürlüğünü ihlal edeceğini belirtmektedir. AİHM bununla birlikte, bir açıklamanın değer yargısı düzeyine ulaştığı durumlarda dahi -kendisini destekleyen bir olgusal temel olmayan değer yargıları aşırı görülebileceğinden- müdahalenin orantılılığının dava konusu sözlerin yeterli bir olgusal temele sahip olup olmadığına dayanabileceğini ifade etmiştir (*Jerusalem/Avusturya*, B. No: 26958/95, 27/2/2001, §§ 42, 43).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

25. Mahkemenin 8/5/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucuların İddiaları ve Bakanlık Görüşü

26. i. Başvurucu CHP; ülkenin en eski ve köklü partisi olduğunu, "*CHP Cami Düşmanı*" başlıklı haber ile halkın hassas olan dinî duyguları istismar edilerek aleyhine düşmanlık tohumu ekilmeye ve halkın kısıktırılmaya çalışıldığını ifade etmiştir.

ii. Başvurucu Kemal Kılıçdaroğlu "*Demedim mi Ben Size, Kılıçdaroğlu Bir 'Proje'dir'*" başlıklı yazının kamuoyunu bilgilendirme yönünün olmadığını, anılan yazıyla ulaşılmak istenen amacın kamuoyu önünde kendisinin aşağılanması ve küçük düşürülmesi olduğunu belirtmiştir.

iii. Başvurucular her iki yazıda da okuyucuya sunulan olayların yanlış ve kamuoyunu aldatıcı nitelikte olduğunu bildirmişlerdir. Başvurucular bu yazılar nedeniyle kişilik haklarına saldırıda bulunulduğu iddiasıyla açtıkları tazminat davasında delillerin yeteri kadar incelenmediğini, davanın yüzeysel ve matbu gerekçe ile reddedildiğini belirterek şeref ve itibarın korunması ile adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

27. Bakanlık görüşünde; Anayasa Mahkemesi ve AİHM içtihatlarına yer verilerek başvurucuların şeref ve itibarlarının korunmasını isteme hakkı ile davalıların ifade ve basın özgürlükleri arasında -demokratik bir toplumun gerekleri dikkate alınarak- adil bir dengenin kurulması gerektiği ifade edilmiştir.

28. Başvurucular, Bakanlık görüşüne karşı beyanlarında esas itibarıyla başvuru dilekçelerindeki iddialarını yinelemişlerdir. Başvurucu CHP ilave olarak "*CHP Cami Düşmanı*" başlıklı haber içeriğinde yer alan iddiaların davalılar tarafından kanıtlanamadığını belirterek haber içeriğinde yer alan iki iddiaya ilişkin bilgi ve belge sunmuştur. Başvurucu; haberde yer alan CHP'li bir belediyenin açtığı resim sergisinde camiye ve tesettürlü kadınlara hakaret edildiğine yönelik iddiaya ilişkin olarak belediye yetkilileri hakkında savcılıkça açılan soruşturma sonucunda kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiğini, davalının soruşturma sonucunu beklemeden bunu haber yaptığını belirtmiştir. Başvurucu; cami düşmanı olduğuna yönelik iddialar ile ilgili olarak da camilerin restore edilmesinin, yerlerinin değiştirilmesi ve yenilerinin yapılmasının her zaman mümkün olduğunu, nitekim dönemin Diyanet İşleri Başkanı'nın hatta merhum Adnan Menderes'in dahi aynı yönde görüşlerinin olduğunu ifade etmiştir.

B. Değerlendirme

29. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucuların adil yargılanma hakkı bağlamındaki ihlal iddialarının da bir bütün olarak Anayasa'nın 17. maddesi kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

30. Anayasa'nın iddianın değerlendirilmesinde dayanak alınacak "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" kenar başlıklı 17. maddesi ile "*Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti*" kenar başlıklı 26. maddesi ve "*Basın hürriyeti*" kenar başlıklı 28. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(17) Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

(26) Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar...

Bu hürriyetlerin kullanılması,... başkalarının şöhret veya haklarının,... korunması ... amaçlarıyla sınırlanabilir...

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir.”

(28) Basın hürdür, sansür edilemez...

Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.
Basın hürriyetinin sınırlanmasında, Anayasanın 26 ve 27 nci maddeleri hükümleri uygulanır...”

1. Genel İlkeler

a. Bireyin Şeref ve İtibarının Korunmasında Devletin Pozitif Yükümlülüğü

31. Bireyin kişisel şeref ve itibarı, Anayasa'nın 17. maddesinde yer alan *manevi varlık* kapsamında yer almaktadır. Devletin bireyin manevi varlığının bir parçası olan kişisel şeref ve itibara üçüncü kişilerin saldırılarını önlemek şeklinde pozitif yükümlülüğü bulunmaktadır (Adnan Oktar (3), B. No: 2013/1123, 2/10/2013, § 33). Şeref ve itibara yönelik olarak basın ve yayın yolu ile yapılan saldırılara karşı bireyin korunmaması hâlinde Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrası ihlal edilmiş olabilir (Kadir Sağdıç [GK], B. No: 2013/6617, 8/4/2015, § 36; İlhan Cihaner (2), B. No: 2013/5574, 30/6/2014, § 42).

32. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi siyasetçilerin, kamuoyunca tanınan kişilerin ve kamusal yetki kullanan görevlilerin gördükleri işlev nedeniyle daha fazla eleştiriye katlanmak durumunda olduklarını ve bunlara yönelik eleştirinin sınırlarının çok daha geniş olduğunu her zaman vurgulamıştır (İlhan Cihaner (2), § 82; Ergün Poyraz (2) [GK], B. No: 2013/8503, 27/10/2015, § 58; Önder Balıkcı, B. No: 2014/6009, 15/2/2017, § 42; Kemal Kılıçdaroğlu, B. No: 2014/1577, 25/10/2017, § 55).

b. Demokratik Toplum Düzeninin Bir Gereği Olarak İfade ve Basın Özgürlüğü

33. Anayasa Mahkemesi Anayasa'nın 26. maddesinde yer alan ifade özgürlüğü ile onun özel güvencelere bağlanmış şekli olan ve Anayasa'nın 28. maddesinde yer alan basın özgürlüğünün demokratik bir toplumun zorunlu temellerinden olduğunu, toplumun ilerlemesi ve her bireyin gelişmesi için gerekli temel şartlardan birini oluşturduğunu daha önce pek çok kez ifade etmiştir (Mehmet Ali Aydın [GK], B. No: 2013/9343, 4/6/2015, § 69; Bekir Coşkun [GK], B. No: 2014/12151, 4/6/2015, §§ 34-36). Bu bağlamda ifade özgürlüğü ile basın özgürlüğü herkes için geçerli ve demokrasinin işleyişi için yaşamsal önemdedir (Bekir Coşkun, §§ 34-36). Basının kamuoyuna çeşitli fikir ve tutumların iletilmesi ve bunlara ilişkin bir kanaat oluşturmaları için en iyi araçlardan biri olduğu açıktır (İlhan Cihaner (2), § 63).

c. Çatışan Haklar Arasında Dengeleme

34. Anayasa Mahkemesi mevcut başvuruya benzer başvurularda, başvurunun Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında koruma altına alınan kişisel itibarın korunmasını isteme hakkı ile şikâyet konusu haberi yapan kişilerin Anayasa'nın 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğü ve bu özgürlükle bağlantılı olarak Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü arasında adil bir dengeyi gözetilip gözetilmediğini değerlendirmektedir (*Nilgün Halloran*, B. No: 2012/1184, 16/7/2014, §§ 27, 41, 52; *Ergün Poyraz* (2), § 56; *İlhan Cihaner* (2), § 49; *Kemal Kılıçdaroğlu*, §§ 56-58). Bu, soyut bir değerlendirme değildir.

35. Çatışan haklar arasında dengeleme yapılabilmesi için mevcut olaya uygulanabilecek kriterlerden bazıları şu şekilde sayılabilir:

i. Yayında kamu yararı bulunup bulunmadığı ve yayının genel yarara ilişkin bir tartışmaya katkı sağlayıp sağlamadığı

ii. Toplumsal ilginin varlığı ve konunun güncel olup olmadığı

iii. Haber veya makalenin yayımlanma şartları

iv. Haber veya makalenin konusu, bunlarda kullanılan ifadelerin türü, yayının içeriği, şekli ve sonuçları

v. Haber veya makalede yer alan ifadelerin kim tarafından dile getirildiği

vi. Hedef alınan kişinin kim olduğu, ünlülük derecesi ile ilgili kişinin önceki davranışları

vii. Kamuoyu ile diğer kişilerin kullanılan ifadeler karşısında sahip oldukları hakların ağırlığı

36. Anayasa Mahkemesi başvurunun koşullarına göre bazıları yukarıda sayılan kriterlerin gerektiği gibi değerlendirilip değerlendirilmediğini denetler (*Nilgün Halloran*, § 41; *Ergün Poyraz* (2), § 56; *Kadir Sağdıç*, §§ 58-66; *İlhan Cihaner*, §§ 66-73). Bunun için başvurucuya yönelik haberlerin -yayımlandığı bağlamdan kopartılmaksızın- olayın bütünselliği içinde değerlendirilmesi gerekir (*Nilgün Halloran*, § 52; *Önder Balıkcı*, § 45). Başvurucunun kişisel itibarın korunmasını isteme hakkının gerekçesiz olarak veya Anayasa Mahkemesince ortaya konulan kriterleri karşılamayan bir gerekçe ile korunmaması Anayasa'nın 17. maddesini ihlal edecektir.

2. İlkelerin Olaya Uygulanması

37. Eldeki başvurunun çözülmesinde gözönünde tutulması gereken ilk husus başvuru sahiplerinin kimlikleridir. Başvurucu Kemal Kılıçdaroğlu Türkiye'de hâlen varlığını sürdüren, ilk ve en eski siyasi parti olan diğer başvuru CHP'nin lideridir. CHP Cumhuriyet'in kurulduğu tarihten itibaren ülkeyi tek başına yönettiği yirmi beş yıl boyunca, daha sonra da gerek koalisyon hükûmetlerinde üstlendiği görevlerde gerek ana muhalefet partisi olarak devlet politikalarının şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Özellikle yeni kurulmuş bir devleti yirmi beş yıl boyunca kesintisiz yöneten başvuru sahibinin ülkenin

meselelerine ilişkin genel siyasetinin oluşturulmasındaki ve sürdürülmesindeki etkisi inkâr edilemez. Şüphesiz ülkede izlenen siyaseti benimseyen kitleler olduğu kadar bu siyaseti beğenmeyen hatta buna karşı çıkan kitlelerin bulunması da kaçınılmazdır. Başvurucuların kimlikleri gözönünde bulundurulduğunda başvuruculardan eleştirilere sıradan kişilere kıyasla daha çok katlanmaları beklenir.

38. Değerlendirilmesi gereken ikinci husus haber ve köşe yazısının konusudur. "*CHP Cami Düşmanı*" başlıklı haberde yazar, ibadet yerleri üzerinden başvuru CHP'nin din algısını anlatmaya çalışmaktadır. Yazara göre başvuru CHP, iktidarı elinde bulundurduğu geçmiş dönemlerde camilerin kutsallığına saygı göstermediği gibi belediyeleri vasıtasıyla cami düşmanlığını sürdürmektedir. Yazar tek partili dönemde başvuru camileri yıktığını, yıkmadığı camileri de ahır, meyhane, parti binası vb. amaçlarla kullandığını, bu tutumun günümüzde de devam ettiğini ileri sürerek CHP'li belediyelerin camilere yönelik tasarrufları ile ilgili birkaç somut örnek vermiştir.

39. Haber, Malatya'daki bir caminin yıkılması nedeniyle TBMM Genel Kurulunda iktidar ve ana muhalefet partileri arasında yaşanan polemik üzerine yapılmıştır. Halkın büyük çoğunluğunun İslam dinine mensup olduğu bir ülkede, Müslümanların ibadet yeri olan camiler ile ilgili yapılan haberin güncel olduğu ve habere yönelik toplumsal ilginin varlığı kabul edilmelidir.

40. Ülkede tek partili iktidar döneminde dinî hayatın baskılandığına, din ve vicdan özgürlüğünün dışı vurumuna önemli kısıtlamalar getirildiğine yönelik görüşü benimseyen bir kesim vardır ve bu yönde yayımlanmış kitaplar, makaleler, tarihî belgeler mevcuttur. Haberin yazarı gazeteci de bu görüşe hitap eden bir gazetede çalışmaktadır.

41. Anayasa Mahkemesinin görevi maddi tarihî meseleyi çözmek ve tarihî gerçekliği ortaya koymak değildir. Somut başvurudaki gibi tarihî olayların ve bu olayların yorumlanmasının değişkenlik göstermesi kişilerin sahip olduğu değer yargıları ile ilgilidir ve şiddeti teşvik etmediği, terör eylemini haklı göstermediği, nefret duygusunun oluşmasını desteklemediği müddetçe ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmelidir.

42. İlk derece mahkemesi de söz konusu haberin değer yargısı taşıyan bir yazı olduğunu belirtmiş, basın özgürlüğü kapsamında kaldığını değerlendirerek içeriğinde eleştiri sınırlarını aşan bir ifade tespit etmemiştir. CHP hakkında sarf edilen şikâyet konusu sözlerin kullanıldığı bağlam da dikkate alındığında Anayasa Mahkemesi tarafından farklı bir değerlendirme yapılmasını gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

43. "*Demedim mi Ben Size, Kılıçdaroğlu Bir 'Proje'dir*" başlıklı köşe yazısı ise başvuru Kemal Kılıçdaroğlu'nun ana muhalefet partisi genel başkanı olarak seçilmesinin ardında yatan olaylarla ilgilidir. Yazar, başvuru camilerin kendi siyasi başarısıyla değil ülkeyi şekillendirmeye çalışan bazı ulus üstü mekanizmaların operasyonu sonucu genel başkan seçildiğini ileri sürmektedir. Yazara göre başvuru, CHP'nin yeniden diriltilmesi projesinin bir ürünüdür. Yazar, bu projeye göre mahrem görüntüleri açığa çıkarılan partinin eski genel başkanının görevinden istifa etmesi sağlanarak CHP'yi yeniden ayağa kaldırma hususunda kendisine umut bağlanan başvuru camilerin genel başkan seçilmesinin yolunun açıldığını iddia etmektedir. Yazar, başvuru camilerin ana muhalefet partisinden genel başkan seçilmiş olmasıyla ilgili olarak daha önce de açığa vurduğu bu yöndeki iddialarının basına yansıyan Amerikan-İsveç merkezli Silkroad Enstitüsü raporu ile kanıtlanmış olduğunu anlatmaktadır. Yazar 12/6/2011 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimi'nde başvuru camilerin liderliğindeki CHP'nin aldığı oy oranını analiz ederek söz konusu projenin başarıya ulaşmadığını

anlatmaya çalışmaktadır. Bir bütün olarak değerlendirildiğinde yazı içeriğinin ana muhalefet partisi liderinin siyasi kariyerini hedef aldığı görülmektedir. Bu yönüyle yazıda kamu yararı bulunmadığı ve yazının genel yarara ilişkin bir tartışmaya katkı sağlamadığı söylenemez.

44. İddialarını anlatırken yazarın başvuru Kemal Kılıçdaroğlu hakkında birtakım incitici sözler kullandığı görülmektedir. Bununla birlikte yapılacak değerlendirmede sarf edilen sözlerin söylendiği bağlam da özellikle gözönünde bulundurulmalıdır. Bağlamından koparılmış bir ifadeye dayanılarak yapılacak değerlendirme ifade özgürlüğü açısından sorunlu olacaktır. Yazı içeriğinde yer alan "*kaset artığı Kemal Kılıçdaroğlu*" ifadesiyle yazar, başvurunun partinin eski genel başkanının mahrem görüntülerinin ortaya çıkmış olması sayesinde genel başkan seçildiğini ima etmektedir. Yazara göre parti içindeki gücü tartışılmaz olan eski genel başkan yerine partide uzun bir geçmişi olmayan ve teşkilat içinde pek tanınmayan başvurunun genel başkan seçilmesi ancak bu şekilde mümkün olabilmiştir. Yazar, proje ürünü olduğunu ileri sürdüğü başvurunun beklenen başarıyı yakalayamadığını da "*Kılıçdaroğlu'ndan bir 'cacık' olmayacağı anlaşıldı.*" ifadesiyle dile getirmiştir.

45. Mahrem görüntülerinin açığa çıkarılması ana muhalefet partisinin eski genel başkanının görevinden istifa etmesine sebep olmuş, bu olay sonrasında başvuru Kemal Kılıçdaroğlu'nun genel başkan seçilmesi ülke gündemini uzun süre meşgul etmiştir. Halefin içinde bırakıldığı durum nedeniyle görevinden istifa etmek zorunda kalması dikkatleri selefeye çevirmiş, başvuru bir anda medyanın ilgi odağı hâline gelmiştir. Genel başkanlığa seçilmesinin öncesinde yaşanan olaylar dikkate alındığında bu görevi üstlenirken başvurucudan ağır eleştirilerin gelebileceğini öngörmesi ve gelebilecek ağır eleştirilere hazırlıklı olması beklenir. Başvurucuya yöneltilen şikâyet konusu sözler, yeterli bir olgusal temeli olduğu görülen değer yargısı niteliğindeki ifadelerdir. Nitekim ilk derece mahkemesi de söz konusu haberin değer yargısı taşıyan bir yazı olduğunu belirtmiş, basın özgürlüğü kapsamında kaldığını değerlendirerek içeriğinde eleştiri sınırlarını aşan bir ifade tespit etmemiştir.

46. Son olarak her iki başvurunun da bulundukları konum itibarıyla kendilerine yöneltilen eleştirilere karşı cevap verme konusunda oldukça geniş imkânlarının bulunduğu kabul edilmelidir. Ana muhalefet partisi ve onun lideri olarak başvuru sahiplerinin haklarında değerlendirmeler yapılacağını, ağır eleştirilerde bulunulabileceğini öngörmeleri ve demokratik çoğulculuk açısından bunlara daha fazla tahammül etmeleri gerekir.

47. Yukarıda yer verilen tespitler çerçevesinde başvuru konusu her iki olayda da ifade ve basın özgürlükleri ile kişinin manevi bütünlüğünün korunması hakkı arasında adil bir dengenin kurulduğu, derece mahkemesinin takdir yetkisine müdahale etmeyi gerekli kılabacak bir durumun bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

48. Açıklanan gerekçelerle başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmesizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Şeref ve itibar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuruçular üzerinde BIRAKILMASINA 8/5/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ